

Geachte commissie en raadsleden,

Stichting Leven op Water (LOW) vindt het jammer dat de Schouwbroekerplas als mogelijke locatie voor een grootschalige toepassing van drijvende zonnepanelen in de concept-RES Noord-Holland Zuid is opgenomen en als zodanig is benoemd.

Stichting Leven op Water heeft in samenwerking met de wijkraden Molenwijk en Europawijk, het College van Burgemeester en Wethouders en met goedkeuring van de gemeenteraad de intentie de Schouwbroekerplas en haar omgeving te ontwikkelen tot een ecologische en recreatieve parel van Haarlem. Het volledig afdekken van de Schouwbroekerplas met drijvende zonnepanelen zoals nu opgenomen in de RES strookt niet met de gezamenlijke doelstellingen van de betrokken partijen noch met andere beleidsnotities van de gemeente.

Daarnaast vinden wij het in deze tijd maatschappelijk niet verantwoord dat gemeentelijke gelden en ambtelijke uren worden gebruikt voor een op voorhand vanuit de omgeving ongewilde en vanuit ecologisch en recreatief oogpunt ongeschikt plan.

Wij verzoeken u om via deze commissie en middels een raadsbesluit de Schouwbroekerplas als geheel uit de concept-RES te schrappen en aan te passen naar een kleinschalige locatie voor opwekking van energie met drijvende zonnepanelen voordat deze definitief wordt vastgesteld (zie voorbeeld bijlage 1).

Hierna vindt u een aantal overwegingen waarmee wij ons verzoek willen onderbouwen.

Duurzaam opwekken van energie

Het initiatief van LOW voorziet op voorhand al in het duurzaam opwekken van energie met onder andere drijvende zonnepanelen. LOW is met een aantal partijen zoals Kennemerenergie en Sunprojects in gesprek hoe dit zo integraal en efficiënt mogelijk kan worden gerealiseerd zonder een visuele aantasting van de omgeving.

De volgende duurzame initiatieven zijn besproken met de diverse partijen: drijvende objecten worden duurzaam gebouwd en voorzien van zonnepanelen; een drijvend multifunctioneel zonne-eiland met afmeermogelijkheden voor de waterrecreatie en eventueel drijvende groene eilanden; zonnepanelen aan de brug en het vergroenen van de brug; een overkapping met zonnepanelen voor de fietsenstalling.

Stichting LOW onderzoekt met de partijen de mogelijkheid voor het oprichten van een zonnecoöperatie waarin geïnteresseerde buurtbewoners (via aandeelhouderschap) kunnen participeren.

Daarnaast richt de Stichting Leven op Water zich meer op het opwekken van energie via aquathermie. De Schouwbroekerplas heeft voor energie een potentie van 17.665 GJ per jaar. Dit komt overeen met het opwekken van 4.906.944 kWh of een jaarlijkse besparing van 502.275 m³ aardgas (zie bijlage 1). Vertaald naar een aantal zonnepanelen gaat het om ruim 6.000 grote zonnepanelen (2x2 meter) waarmee ruim 1.500 huishoudens van energie kunnen worden voorzien.

Stichting Leven op Water pleit voor een juiste volgorde van het opwekken van duurzame energie, zoals zonne-energie op wenselijke locaties." Start eerst op de daken en zet in op slimme ruimtelijke combinaties." is ons idee.

Ecologie

Bij grote oppervlakten met drijvende zonnepanelen op water zijn wij zeer kritisch, omdat op basis van de huidige informatie een sterke negatieve invloed wordt verwacht op de aquatische ecologie. In Nederland is er nog weinig bekend over de mogelijke positieve dan wel negatieve, ecologische effecten van zonnepanelen op water en daarom is uiterste voorzichtigheid geboden. Het is nog geen beproefd concept ook al lopen er diverse pilots.

De Schouwbroekerplas is als ecologisch waardevolle plek opgenomen in de door de gemeente vastgestelde structuurvisie openbare ruimte 2040. Het geheel afdekken van het water met drijvende zonnepanelen zorgt voor een verstoring door de schittering ervan en maakt het foerage gebied voor vogels (zoals de IJsvogel en de zwaluwen) voor een deel onbereikbaar.

Het wegnemen van zonlicht in het oppervlaktewater zorgt voor vermindering van de hoeveelheid en van de kwaliteit van fauna en flora in de plas en staat haaks op de doelstellingen van de vastgestelde structuurvisie. Daarnaast is bewezen dat in tijden van hittestress de aanwezigheid van water verkoelend werkt.

Noodzaak voor waterrecreatie in je eigen wijk of stad

De Schouwbroekerplas is de enige waterverbinding tussen het Spaarne en Schalkwijk. Daarnaast is de Schouwbroekerplas het enige stukje beschut water langs het Spaarne in Haarlem. Op dit moment wordt de recreatieve functie van de Schouwbroekerplas slechts minimaal en dan ook nog ongecontroleerd gebruikt. De gemeente, Europa- en Molenwijk en de bewoners van Schalkwijk hebben de wens deze functie te vergroten en te reguleren.

De gemeente heeft in 2018 de Ambitiekaart Haarlemse Wateren vastgesteld. Op pagina 31 staat als opgave voor de lange termijn: "Schouwbroekerplas: ontwikkellocatie voor duurzame watersport en -recreatie met toegang tot Spaarne."

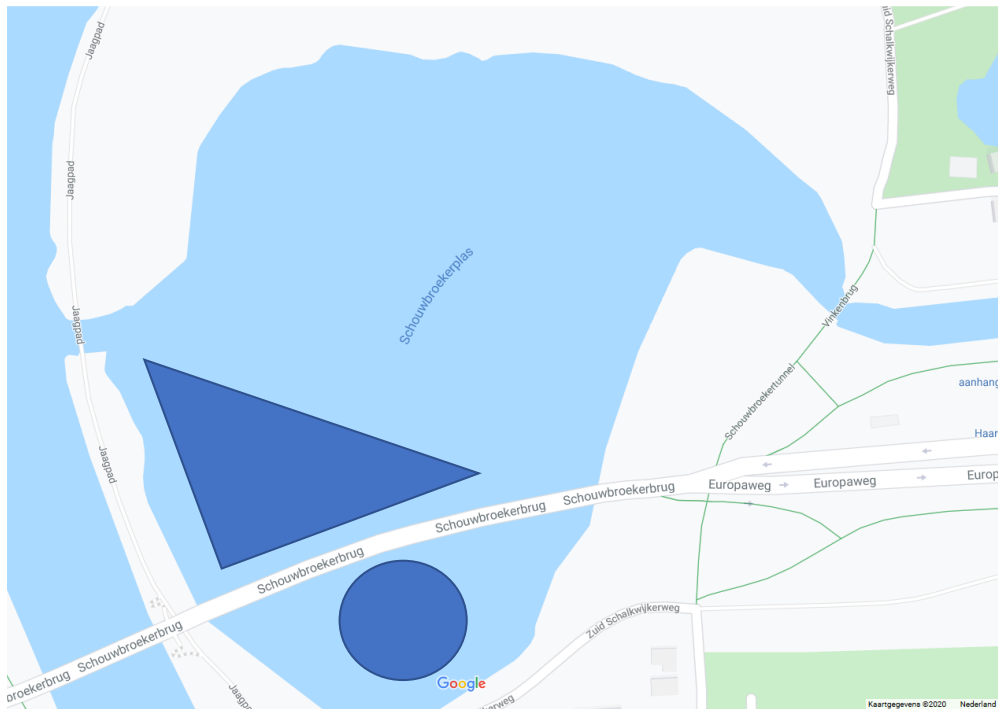
De Coronacrisis heeft duidelijk aangetoond dat recreatieve voorzieningen in buurten en wijken een zeer belangrijke maatschappelijke functie hebben. Het plan van LOW zal de maatschappelijk recreatieve waarde versterken en een verbinding bewerkstelligen tussen natuur en recreatie.

Het neerleggen van drijvende zonnepanelen zal de plas ongeschikt maken voor (water) recreatie en daarmee zal de plas niet de voor de toekomst bedachte positieve bijdrage aan de maatschappelijke en sociale beleving van de stad gaan leveren/vormen

Een foto genomen door een bewoner van de Zuid-Schalkwijkerweg op 23 april 2020 tijdens coronacrisis geeft aan hoe belangrijk recreatiemogelijkheden in je eigen omgeving zijn. Ook al liggen de bootjes niet helemaal aan de gewenste kant van de plas.

Bijlage 1: alternatieve locatie (in het blauw) voor drijvende zonne-eilanden

Bijlage 2: potentie aquathermie Schouwbroekerplas

